

POKOJ A DOBRO

Katolícky občasník farnosti Markušovce, filiállok Teplička a Lieskovany
Ročník 1 Číslo 4 November 1999

Novembrové zamyslenie

Uprostred pestrofarebnej jesene sa zlatí mesiac november, ktorý nám pripomína obrazne aj jeseň v živote človeka. V tieto dni vedú naše kroky na cintoríny k hrobom našich blízkych, ktoré upravujeme, čistíme a vyzdobujeme kvetmi, vencami.

V prvých novembrových dňoch si spomíname na tých, čo nás predišli do večnosti.

Vlastnosťou každého človeka je schopnosť prežívať nielen prítomnosť, ale zamýšľať sa aj nad minulosťou a budúcnosťou. Rozumný človek poučí sa na svojej minulosť, ak sa spomienkami vráti na prežité životné udalosti.

Každý z nás si plánuje budúenosť, robí si životné plány, ideály, ktoré občas môžu aj stroskotať. Žial, tieto odvážne plány do budúcnosti sa mu často menia v rozličných životných okolnostiach.

Na jednu dôležitú zmene v živote človeka, vlastne bodku za jeho pozemským životom, nám v mesiaci novembri ukazuje návšteva cintorínov, zastavenie sa pri hroboch najbližších. Tu sa stretávame aj so svojou budúcnosťou. Je tam všetkému koniec?

Nie. Budúcnosť človeka má svoje predĺženie do nekonečna. Svedectvo o večnom živote prináša Ježiš ako Boží posol. On ohlasuje ľudstvu pravdu, ako to bude s človekom po smrti.

Smrť je ako dvere, na ktorých z jednej strany je napísané Odchod a na druhej strane Príchod. Áno, je to odchod zo života a príchod do neznámej večnosti. Je to prah, cez ktorý sa kráča so zmeravenými nohami, a predsa sa cezeň prejde, s otvorenými očami, a predsa s nevidiacim zrakom, s nehybným srdcom, ktoré už nevie milovať, ani nenávidieť, a s dušou ustrašenou, čo s ňou bude po smrti. Smrť teda neznamená koniec ľudského života, ale prechod do nového života. Nou sa život neodníma, iba mení. Smrť postihuje iba hmotné telo, duša žije ďalej. Telo bude vzkriesené pri poslednom súde. Ten nový život získal Ježiš Kristus svojím utrpením a zmŕtvychvstaním. Smrť - i ked' je ťažká, nie je beznádejná. Beznádej u nás preráža viera vo večný život a v spoločenstvo svätých. Večný život po smrti bude mať podľa prežitého pozemského života charakter buď večnej blaženosť alebo večného zatratenia.

Ak navštívime miesta nádeje v tieto novembrové dni, zastavíme sa pri mohyle svojho blízkeho, zapálime sviečky - dušičkové svetlo spomienky, určíme zaspomínanie si tu na krásne chvíle strávené v ich kruhu a zamyslíme sa nad sebou samým. Ktorým smerom pôjdeme? Tu dobrý Pastier kope na bránu nášho srdca. Otvoríme mu svoje srdce a darujeme mu ho?

Duše našich blízkych potrebujú našu pomoc. My,

Hlavný kríž na markušovskom cintoríne

kresťania, žijúci na tejto zemi ako ešte putujúca Cirkev, môžeme komunikovať s bratmi a sestrami v očistci i v nebi.

Trpiacej Čirkvi, čiže zosnulým, ktorí prechádzajú očistcovým utrpením, môžeme pomáhať modlitbou, dobrými skutkami, sebazapreniami, preukazovaním služby lásky, pokáním, obetou svätej omše, sprostredkováním im účast na zásluhách Ježiša Krista.

K oslávenej Čirkvi, čiže spoločenstvu svätých, ktorí už majú plnú účasť na Božom živote, môžeme sa obrátať o vyprosenie milosti pre nás i pre duše trpiace v očistci.

Pri návšteve cintorínov vstupujeme do komunikácie so zosnulými. Prosme Pána o to, aby aj naša smrť bola zrodením pre večný život tak, ako je to obsiahnuté v Apoštolskom vyznani viery: "Verím v spoločenstvo svätých a v život večný."

Mgr. Anna Michalíková

PRIHOVOR DUCHOVNÉHO OTCA

Na výzvu, že na budúci rok sa bude v našej farnosti vysluhovať sviatost birmovania, sa prihlásilo takmer 200 záujemcov. Je to pomerne veľká masa ľudí, a preto bolo potrebné stanoviť pre takýto veľký počet birmovancov seriozny program prípravy. Program prípravy sleduje dva ciele: intelektuálnu prípravu (prípravu po stránke vedomostí) a zážitok, či skúsenosť z prežívania náboženského života. K naplneniu prvého z uvedených cieľov boli stanovené prednášky, ktoré sa konajú po sobotách najprv o 8,00 hodine (dve vyučovacie hodiny) pre birmovancov z Markušoviec a Lieskovian a potom o 10,30 hodiny (opäť dve vyučovacie hodiny) pre birmovancov z Tepličky. Tieto prednášky vedie pán farár alebo pán kaplán a prednášajú niektoré témy stanovené v Katechizme katolíckej cirkvi. Druhý zo stanovených cieľov je zameraný na náboženskú skúsenosť a zážitok

z náboženského života. Birmovanci boli rozdelení na jednotlivé malé skupiny (v skupine je približne 10 birmovancov) a na jej čele je vedúci skupiny. Vedúcich skupín vybral spomedzi dospelých veriacich farnosti pán farár po zrelej zvážení ich schopností a náboženského života. Títo vedúci skupín organizujú svoju prácu tak, že raz týždenne (spravidla v pondelok) organizujú stretnutie svojej skupiny v dome birmovanca, kde sú ochotní ich prijať. Počas stretnutia, ktoré trvá asi 45 minút, sa modlia spoločne, čítajú a uvažujú spoločne nad Písmom svätým, prípadne diskutujú voľne o niektorých otázkach náboženského života. Birmovanci sa takto praxou a nenávisilne naučia modliť sa, narábať s Písmom svätým a naučia sa hovoriť o náboženských otázkach bez úškľabkov a normálne. V Tepličke sú vedúcimi skupín Anna Holečková, Lucia Hamráková, Katarína Varšová, Veronika Kočišová, Ladislav Hudran, Jozef Sendrei, Lacko Hamrák, Ivetka Drabiščáková a Kátka Pavlíková. V Lieskovanech sú to Mgr. Zuzana

Kapustová a Mgr. Melánia Kapustová. V Markušovciach sú to Mgr. Bernadeta Maliňáková, Mgr. Andrea Gurčíková, Mgr. Mária Hlebová, Ing. Martina Mrovčáková, Peter Hamrák, Monika Hodnická, Mgr. Ľuboš Šipoš, Janka Rimbalová a Alžbeta Franková.

Počas prednášky v Bardejovských kúpeľoch

Som veľmi vďačný vedúcim jednotlivých skupín, že na moje požiadanie túto náročnú službu vzali na svoje ramená. Nech Vám to nás Pán stonásobne odplatí! Možno niektorí birmovanci doposiaľ nezakúsili zážitok spoločnej modlitby, možno nemali nikdy v rukách Písmo sväté, možno nikdy nepočuli rozprávať o svätej omši, možno doposiaľ v kostole ani nedávali pozor, čo sa tam hovorí. A možno toto všetko sa práve aj Vašou zásluhou zmení aspoň u niektorých birmovancov. Toto je vlastne cieľ stretnutí birmovancov v malých skupinách. Pán kaplán má tiež pridelenú jednu skupinu v Markušovciach a pán farár sa snaží rad radom obísť všetky skupiny (každý týždeň sa snaží navštíviť jednu skupinu na jej stretnutí a ak zoberieme do úvahy, že týchto skupín je 20, má čo robiť), spozať jednotlivých birmovancov a organizovať a zasadovať tam, kde je potrebné, prípadne zastúpiť vo vedení stretnutia, keď niekterý z vedúcich skupín je zaneprázdnenny. Okrem

toho pán farár raz mesačne viedie pracovné stretnutie vedúcich skupín, ktoré sa koná striedavo v Markušovciach a v Tepličke.

Väčšina birmovancov berie svoju prípravu skutočne dôsledne, čo nás všetkých a predovšetkým mňa osobne, veľmi teší. Lenže nájdú sa aj takí, ktorí by radi prijali sviatost birmovania, ale neradi berú prípravu.

Preto bolo potrebné ustanoviť aj určitý systém kontroly v zmysle príncipu *dôveruj, ale preveruj!* Preto pán farár stanovil určitý základný počet bodov za jednotlivé úkony: za účasť na stretnutí malej skupiny je 6 bodov, za účasť na sobotnej prednáške 6 bodov a za účasť na sv. omši 2 body (pričom účasť na sv. omši pre birmovancov v piatok a nedeľná sv. omša je povinná). Takto je stanovený minimálny počet bodov na 1 mesiac podľa počtu týchto povinných akcií pre birmovancov. Kto ich nedosiahne, musí to u pána farára zdôvodniť, aby zistil, či to zanedbáva

z nedbanlivosti alebo nezáujmu, či nejakých zdravotných alebo iných príčin a podľa toho rozhodne. Okrem toho sa budú konáť štvrtročné pohovory birmovancov s pánom farárom alebo s pánom kaplánom, aby sme birmovancov dobre spoznali a povzbudili ich v príprave a nadobudli s nimi ozajstný dobrý kontakt a vzťah, prípadne, aby sme sa ich spýtali aj na ich vedomosti z náboženstva. Nebude to však nič, čoho by sa museli obávať. Po sv. omši sa kňaz niekedy spýta na obsah evanjelia, prvého čítania alebo káznie, aby zistil, či birmovanec bol na sv. omši pozorný a prítomný nielen telom, ale duchom.

Tak teda v mene Božom! Nech nám Duch Svätý, tretia Božská Osoba, Duch múdrosti a rozumu, sily, rady, umenia, pobožnosti a bázne Božej, pomôže absolvovať prípravu a prijať užitočne sviatost birmovania v jubilejnom roku 2000. Prosím všetkých veriacich o modlitby na tento cieľ, za čo vám vopred vyslovujem Pán Boh zaplatí.

Dr. Ján Duda

DIABOL A EXORCIZMY CIRKVI

Dr. Alojz Frankovský sa narodil vo Veľkej Frankovej. Gymnázium absolvoval v Spišskej Starej Vsi a potom nastúpil na štúdium teologie do Bratislavu. Stal sa knazom Spišskej diecézy a posobil na vlastnych miestach. Od roku 1990 prednáša dogmatiku na Teologickej fakulte v Spišskom Podhradí. V roku 1998 dosiahol akademický titul doktor teologie. V súčasnosti je fararom v Polanovciach, profesorom dogmatiky na Teologickej fakulte v Spišskom Podhradí a na Katecheticko-pedagogickej fakulte Žilinskej univerzity v Ružomberku a súdcom Črtevneho súdu Spišskej diecézy. V Markušovciach a v Tepliciach mal začiatkom roku 1999 prednášku v rámci náboženského vzdelávania dospelých a mládeže. Z tejto prednášky pán profesor poskytol niekoľko základných poznatkov aj čitateľom našho časopisu.

Exorcizmy sú tie liturgické činnosti, ktorými cirkev prosí Bohá o odstránenie alebo oslabenie vplyvu zlého ducha na ľudí, veci alebo miesta. Kristovo spásosnosné dielo možno charakterizať aj ako víťazstvo nad Zlým (osobným), o čo prosíme v modlitbe Otčenáš "zbav nás zlého" (každého druhu zla). Kristus je silnejší ako On, preto ho premáha (porov. Lk 11,22), Kristus je nad každou mocnosťou a silou (Ef 1,21; porov. Kol. 1,16; 2,10).

Evanjeliá podávajú správy, ako Pán Ježiš osloboďuje ľudí od diabolstiev, čo je znamením jeho budúceho veľkonočného víťazstva. A svojim učeníkom tiež prikázal vyháňať zlých duchov (Mt 10,1; Mk 3,15; 16,17; Lk 9,1). Cirkev vždy uskutočňovala exorcizmy, čoho dôkazom sú liturgické knihy. Rozlišujeme dva druhy exorcizmov: liturgický exorcizmus, ktorý je súčasťou katechetickej prípravy alebo predchádza krstu a slávnostný exorcizmus,

ktorý má povahu liturgicko-právnu a ktorým sa oslobozuje človeka od posadnutia diabla po krste. Tento slávostný exorcizmus môže vykonávať len kňaz, ktorý si na to vyžiada zvláštne povolenie od biskupa alebo biskup ho na to poverí.

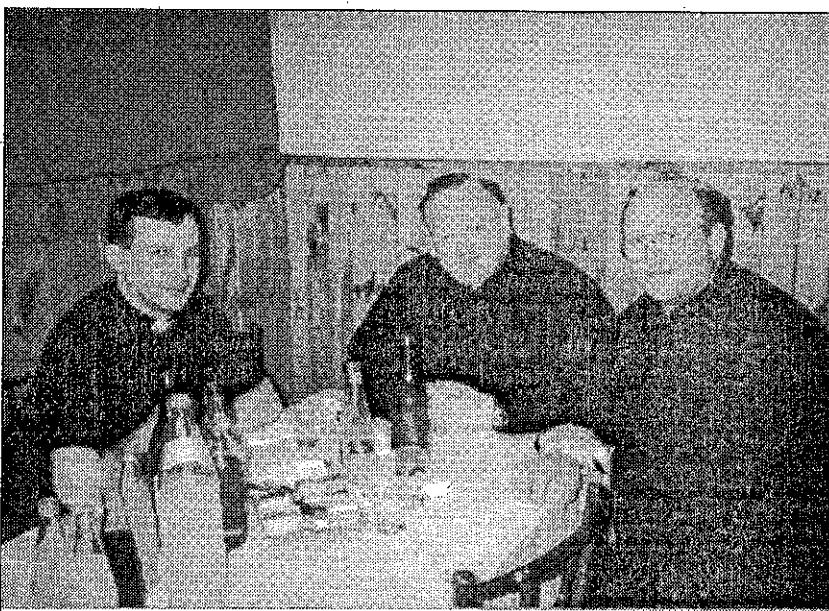
Voči problematike vplyvu diabla sa treba chrániť dvoch krajností: osvetenej nevery v existenciu zlých duchov a ich možnosti škodiť človekovi a na druhej strane povrchnej ľahkovernosti, ktorá za každým zlom vidí iba priamu účasť zlého ducha. Katechizmus katolíckej cirkvi (bod 1673) nás upozorňuje, že najprv treba starostlivo skúmať, či ide o diabolskú činnosť alebo o psychické a fyzické choroby, ktoré sa dajú liečiť alebo zmierniť medicínskou vedou.

Liturgické exorcizmy sa nachádzajú v Obrade uvedenia dospelých do kresťanského života, ktoré vydal

Spolok sv. Vojtechu v Trnave v roku 1993 a tiež v Obradoch krstu detí (Vydal taktiež SSV v roku 1973). V Ríme tohto roku (1999) bola vydaná liturgická kniha pre slávostný exorcizmus (*De exorcismis et supplicationibus quibusdam*, Typis polyglottis vaticanis 1999).

Cirkev veľmi odporúča predchádzať posadnutiu diabla a to dobrým kresťanským životom, modlitbou, častým prijímaním sviatosti zmierenia a eucharistie, konaním dobrých skutkov, útekom pred hriechom (vyhýbaním sa príležitostiam k hriechu). Nie je správne si myslieť, že tí, čo sú posadnutí, sú v tomto stave z vlastnej viny a taktiež si neslobodno zamieňať pokušenia a životné skúšky za diabolské pokušenia.

Dr. Alojz Frankovský

Dr. Frankovský (v strede) na primíciach A. Barnáša v Lesníci

ROZVEDENÍ A CIRKEV

Sú častejšie prípady, že dojde k rozpadu manželstva a príslušný súd Slovenskej republiky vyhlasi manželstvo za rozvedené. Niekedy sa stava aj členom katolíckej cirkvi, že sú civilne rozvedení a dožadujú sa prijímania sviatosti zmierenia a eucharistie, ale sú dosť znechutení, že nie vždy sa im výhovie.

Existuje základná povinnosť manželov, aby viedli spoločný život (kán. 1151). K tomuto spôsobu života sa zaviazali manželským sľubom, čiže vtedy, keď uzavreli manželstvo.

Niekedy sa však stáva, že manželia sa rozídu, čiže obojsťanne rozviažu spoločný život. Inokedy jeden z manželov opustí spoločný

život a druhá stránka už nie je v stave spoločný život udržať. K takýmto prípadom treba jednoznačne povedať, že manželom nie je dovolené opustiť ľubovoľne a podľa vlastného uváženia spoločný život. Môžu prerušiť spoločný život iba na základe zákonom ustanovených dôvodov. Ak niekto opustí spoločný život bez zákonom ustanovených dôvodov, nachádza sa v nezákonnom

postavení pred cirkevným spoločenstvom a cirkev je povinná žiadať, aby svoj život napravil. Ale ak tvrdošijne stojí na svoju stanovisko, môže sa stať, že sa mu odoprie právo pristupovať k sviatostiam, pokiaľ svoj život nenapraví.

Jednoznačne treba konštatovať, že civilne rozvedení sa nachádzajú v nezákonného postavení pred cirkou, pokiaľ sa neprekáže, že mali zákonitý dôvod opustiť spoločný manželský život. Preto ak katolík opustí spoločný manželský život (resp. aj vtedy, keď odíde zo spoločného života jeho manželka; hoci on chcel manželstvo zachrániť) je povinný v časovej lehote 6 mesiacov od rozpadu manželského života, p o ž i a d a t' prostredníctvom svojho farára, aby miestny ordinár prešetril, či boli dôvody k opusťneniu spoločného života v súlade s predpismi cirkevných zákonov. Treba povedať, že ak zo spoločného života odíde jeden z manželov, pre druhú stránku to nie je zákonitý dôvod, aby si vyhľadal inú známost a pre neho aj naďalej trvá povinnosť zachovávať pôvodnú manželskú vernosť.

Zákonité dôvody na separáciu

Pod pojmom separácia manželov sa rozumie rozpad spoločného života, keď nastane prerušenie spoločného života v sexuálnej oblasti i v oblasti bývania (preto sa tomu ľudovo hovorí "separácia od stola a od lôžka"). Ak sa jeden z manželov rozhodne pre separáciu, musí mať na to zákonitý dôvod.

Zákonitým dôvodom pre separáciu je cudzoložstvo (kán. 1152). Ak sa jeden z manželov dopustí cudzoložstva a druhá stránka jej k tomu nedala dostatočný dôvod, ani s tým skutkom nesúhlasila, ani sama sa nedopustila cudzoložstva, nevinná stránka môže sa rozhodnúť opustiť spoločný manželský život, na čo jej cirkev dáva právo (kán. 1152 § 1). Cirkev však prosí nevinnú stránku,

aby pre dobro rodiny a z kresťanskej lásky, odpustila vinovatej stránke (kán. 1152 § 1). Myslím si, že dá sa prepáčiť, ak sa takéto niečo urobí v slabej chvíli a ide o jednorázovú záležitosť. Čažko možno dostať prepáčenie, ak sa manželská vernosť porušuje vedome a často. Preto ak nevinná stránka požiada miestneho ordinára o separáciu, iste ju obdrží, lebo má na ňu právo a bude i naďalej v legítimnom postavení pred tvárou cirkvi, a teda konzistentne bude

vikári), ktorý dekrétom rozhodne, či separáciu udeli alebo neudeli podľa toho, či sú alebo nie sú zákonité dôvody na separáciu. Preto manželia, ktorých sa to týka, nech podávajú svoje žiadosti prostredníctvom svojho farského úradu a nech ich adresujú miestnemu ordinárovi Spišskej diecézy.

Rozvedení a civilne opäť zosobásení

Iná je situácia tých manželov, ktorí sú rozvedení a opäť civilne zosobásení. Cirkev ani takýchto manželov neodsudzuje, ale rozhodne prehlasuje, že ich stav sa protíví pravidlám kresťanského života, nakoľko cirkev nepovažuje ich nové civilné manželstvo za platné. Preto takito manželia nemôžu pristupovať k sv. prijmaniu, lebo by to bolo pohoršením pre ostatných veriacich. Cirkev takýmto manželom odporúča,

môcť bez problémov pristupovať k sviatostiam.

Existujú aj iné dôvody pre zákonitě udelenie separácie. Ak jedna stránka ďažko ohrozí druhú stránku alebo delí na telesne alebo na duši, alebo ak iným spôsobom robí manželské spolužitie veľmi ďažkým, ohrozovaná stránka môže požiadať miestneho ordinára o udelenie separácie (kán. 1153) a miestny ordinár musí zhodnotiť, či sú to primerane väzne dôvody na separáciu.

Procedúra skúmania zákonitých dôvodov

V Spišskej diecéze sa dôvody separácie skúmajú administratívnou procedúrou, čiže skúma ich autorita, ktorá je nositeľom výkonnej moci a rozhodnutie o separácii vydáva tiež autorita, ktorá je nositeľom výkonnej moci v Spišskej diecéze. Spišský diecézny biskup na tento účel v každom dekanáte vymenúval dvoch kňazov, ktorí skúmajú predložené prípady a svoje stanovisko predkladajú miestnemu ordinárovi (to je diecézny biskup a obaja generálni

aby pestovali iné formy duchovného života (modlitba, pôst, účasť na sv. omši a iné), aby Pána Boha neopustili a dôfali, že ani Boh ich neopustí a že ich zachráni pre večný život.

Iné spôsoby riešenia

Existujú aj iné spôsoby riešenia prípadov, kedy dôjde k rozchodu manželov a k rozpadu ich manželstva. Je tu ešte možnosť dať si preveriť na príslušnom cirkevnom súde, či nimi uzavreté manželstvo bolo naozaj platne uzavreté (niekedy sa stane, že cirkevný súd vyhlásí, že isté manželstvo nikdy nebolo platne uzavreté, lebo pre jeho uzavretie neboli splnené cirkvou stanovené podmienky) alebo možnosť požiadať Svätého Otca o rozlúčenie takého manželstva, ktoré nebolo zavŕšené po uzavretí manželstva sexuálnym úkonom spôsobilým na splodenie potomstva a o rozlúčenie manželstva, ktoré nie je sviatostné (napríklad manželstvo medzi pokrsteným a nepokrstenou). Sú to však zložitejšie prípady a o nich snáď niekedy inokedy.

Dr. Ján Duda

Ideálom cirkvi je manželská vernosť a láska

ROZHOVORY S FARNÍKMI

Tentoraz sme oslovili katolícku inteligenciu a opäť sme vybrali zástupcov všetkých troch dedín.

Ing. Jozef Odziomek pochádza sice z Blajacoviec, ale od roku 1986 je obyvateľom Tepličky, odkiaľ pochádza i jeho manželka Janka. Ukončil VŠP v Nitre a teraz pracuje v Ústrednom kontrolnom a skúšobnom ústavе polnohospodárstva v Košiciach. Ma dve deti.

Čo znamená viera v Tvojom živote?

Viera v mojom živote znamená chuť žiť, vedieť prečo žiť a hľavne ako žiť. Som šťastný človek, že ju mám. Ako veriaci človek viem, že môj život plynne pod neustálym pohľadom nebeského Otca. Preto mi viera dáva smer a určuje spôsob života. No a pre mňa je to láska k Bohu a láska k blížnemu - hľavne k rodine. Nevravím, že mám rád nepriateľa, ale jedno viem isto - po určitom čase, po vnútorej meditácii, odpúšťam všetkým, čo mi vedome i nevedome ublížili a nehnevám sa na nich - hoci stratili moje sympatie.

Ktoré obdobie liturgického roka Ča najviac približuje k Bohu a nabáda k prehĺbeniu viery?

Je to jednoznačne veľkonočné obdobie. V týchto dňoch si bezprostredne pripomínam naše vykúpenie. Ježiš svojou smrťou vlastne zvíťazil nad smrťou a zmŕtvychvstaním nám prinavrátil večný život. Nasleduje vstúpenie na nebesia a hľavne zoslanie Ducha Svätého, ktorý nás neustále oživuje a vede Cirkev a tým i nás veriacich. Ale k prehĺbeniu viery mi značne napomáha i pôstne obdobie - tu si prehľbujem sebaovládanie, je to obdobie, kedy chcem snáď byť i viac utiahnutý a častejšie sa venovať modlitbe.

Máš v dnešnej uponáhlanej dobe vo svojom zamestnaní čas myslieť na Boha?

Mnohí z nás tvrdia, že svet sa kamsi s chvatom rúti, je uponáhlany. Je mnoho násilia, každý sa snaží ukoristiť si čo najviac. Pribúda biedy, stráca sa istota, prikráda sa choroba. A niet času u tých upachtených pre Boha v dennom živote, a keď, fakt len raz za čas. No podľa mňa to však pôsobí iba pre tých, čo Boha nechcú a záleží im len na sebe. Tiež som celý deň v práci - od piatej do

piatej a nemám čas, len večer troška sa pomodlit'. Ráno - cestou do práce sa mi otvára priestor pre Boha, ba i v práci, keď sa človek troch uvoľní - stačí, keď obdivuje prírodu, život, -ved' to je tiež oslava Boha.

Aký je Tvoj názor na kresťanské aktivity v našej farnosti? Majú nejaký pozitívny prínos alebo sú nepostačujúce, prípadne, čo treba na nich zlepšiť?

Som rád, že sa pracuje hlavne s mládežou. Čažšie je začínať už aj so strednou generáciou a nehovoriac o staršej. Myslím tým rôzne adorácie, besedy a meditácie. Zatiaľ je to fajn. Návštevnosť by aj ušla, ale myslenie a komunikácia medzi sebou u nás, nie mladých, trochu viazne, snáď to robí i hanlivosť. Treba si na to navyknúť.

Čo si myslíš o vzdelávaní dospelých v našej farnosti? Ak si sa ich zúčastnil, aká je Tvoja osobná skúsenosť? Aké témy by si navrhoval Ty?

So vzdelávaním dospelých by to ako tak šlo. Spočiatku stačí aj tak striedmejšie a časom sa uvidí, či treba program zahustiť alebo nie. Bol som na dvoch sedeniach - jedna beseda bola tematicky náročnejšia. Druhá bola o životnom prostredí - mám ju stále na pamäti a snažím sa ju i rešpektovať - ved' normálne patrí i k môjmu spôsobu života. A aké by mohli byť ešte témy? Mníšske rády u nás - činnosť, pôsobenie a niečo zaujímavé z ich života, o rodinách svätých - nejaký príbeh, niečo zo života.

Všade sa hovorí o prípravách na rok 2000. Čo by si prial sebe, svojej rodine a tiež farníkom a čitateľom časopisu *Pokoj a dobro* na prahu roku 2000?

Na prahu tretieho tisícročia prajem sebe a rodine pokoj, mier, zdravie a blahobyt v duši. Farníkom daj, Pane, aby ich viera bola úplná, bez výhrad, aby bola silná a radostná, ale tiež pokorná. Čitateľom nech Boh uľahčí úprimný styk s Bohom Otcom a jeho Synom, nech im uľahčí duchovné dozrievanie.

Máš nejaké výhrady, podnety k nášmu časopisu?

Výhrady
n e m á m
ž i a d n e .
Hádam by
nebolo zlé,
keby sa tu
našiel kútek
v e n o v a n ý
prírode - raz
by to boli lieči-
vé bylinky, ino-
kedy niečo zo
života zaují-
mavých živo-
číchov, alebo
nejaké histo-
rické námety
z dejín cirkevi-

Ing. Jozef Odziomek s manželkou

Lieskovany zastupuje Mgr. Melánia Kapustová, ktorá sa po ukončení vysokej školy rozhodla odovzdávať svoje vedomosti ako učiteľka na Strednej zdravotnej škole v Levoči.

Čo znamená viera v Tvojom živote?

Každý človek niečomu v živote verí, ak nie nadprirodzeným veciam, tak aspoň svojej sile, schopnostiam. Ja som mala to šťastie, že mi Boh umožnil žiť v kresťanskej rodine. Ďakujem svojim rodičom a starým rodičom, že ma dali pokrstiť a vychovávali ma vo viere. Viera mi pomáha v mojom každodennom živote. Keď si myslím, že sa mi nič nedarí a všetko stráca zmysel, vtedy si uvedomím, že je tu Ježiš, ktorý ma nikdy neopustí a stále ma čaká, kedy sa vrátim naspäť zo svojej sebaústosti. Pokiaľ si myslíte, že som ukážkový typ, nie je tomu tak. Moja viera bola dosť povrchná, chodila som sice do kostola, na spoved', ale nevedela som prijať kríž, ktorý sme mali v rodine. Až neskôr som pochopila, že viera to nie sú len krásne nábožné piesne a príbehy z kázní. Prává viera sa ukáže, až keď prídu ľažnosti v živote a Boh nás skúša, či v tejto jeho skúške obstojíme. Stále sa tomu učím a ešte mám čo doháňať.

Ktoré obdobie liturgického roka Ča najviac približuje k Bohu a nabáda tak k prehĺbeniu tvojej viery?

Je to obdobie veľkonočných sviatkov. Vtedy sa akosi hlbšie zamýšľam nad svojou vierou a nad zmyslom utrpenia vo svojom živote. Vtedy si uvedomujem, že smrť Ježiša Krista nebola zbytočná, pretože nás svojou smrťou spasil a vykúpil. neurobil to z vypočítavosti, ale z lásky ku mne, ku každému z nás aj kvôli najobyčajnejšiemu človeku, ktorý v našich očiach je nikto a vzbudzuje v nás odpor a pohŕdanie.

Aký je Tvoj názor na kresťanské aktivity v našej farnosti? Aký prínos, akú úlohu splňajú, poprípade, čo im chýba?

Som rada, že v našej farnosti nadobúda kresťanský život aj iný rozmer ako v minulosti. Spevokoly sú krásnym oživením svätých omší a nielen detských. Vo farnosti nežijú len starší ľudia, ktorí si možno vystačia so zaužívanými spôsobmi modlitieb, ale sú tu aj mladí, ktorí túzia po zmene. V ich hlavách je strašne veľa nezodpovedaných otázok, na ktoré často nevedia odpovedať ani sami rodičia. A práve v tom je prínos kresťanských stretnutí, vydávanie náboženskej literatúry, časopisov ako je ten náš.

Viem, že všetko nové sa stretáva s nepochopením a obavami, čo si to zase na nás vymysleli, čo zase od nás chcú tí kňazi? Myslím si, že aj lektori sú príjemným oživením sv. omší, aspoň sa niektorí prebudia a striehnu, kde kto urobil chybu. Aj to patrí k životu, vidíme omyly iných, ale svoje akosi prehliadame. Máme strach, aby sme sa náhodou nezosmiešnili pred druhými, ale na

druhých sa za to schuti zasmiejeme.

Aký je Tvoj názor na vzdelávanie dospelých v našej farnosti? Ak si sa ich zúčastnila, aká je Tvoja osobná skúsenosť? Aké témy by si uvítala?

Prečítala som veľa odborných kníh, ale musím sa priznať, že v oblasti náboženskej literatúry sama cítim veľké nedostatky. Ved' Sv. písma sa mi doteraz nepodarilo prečítať celé, a tak si mnohé udalosti v Sv. písme vykladám po svojom. A možno aj preto sú prednášky pre dospelých veľkým prínosom pre mladých i tých starších farníkov. Privítala by som prednášky na tému: prežívanie sv. omše, dary Ducha Svätého, eutanázia v živote kresťana.

Vyučuješ na Strednej zdravotnej škole v Levoči. Svojho času si aj Ty bola študentkou tejto školy. Čo Ča inšpirovalo stať sa zdravotnou sestrou a neskôr študovať na VŠ s podobným zameraním? Zaujímalo by ma ešte, ako sa k Tebe správajú Tvoji bývalí učitelia?

Zdravotnou sestrou som sa chcela stať už ako žiačka 2. alebo 3. triedy. Zo začiatku sa mi páčila len uniforma, hrala som sa vtedy na sestričku a lekára. Neskôr to už bola túžba pomáhať ľuďom. Prijali ma na Strednú zdravotnícku školu, ale až na praxi v nemocnici som zistila, čo v skutočnosti znamená pomoc druhým. Po skončení školy som chcela ísť na medicínu. Bohužiaľ nevyšlo to, a tak som si vybraла VŠ s podobným zameraním. Chcela som dokázať hlavne sama sebe, ale aj svojmu otcovi, že niečo dokážem. Získanie titulu ma však neurobilo šťastnou, čakala som od toho predsa len trošku viac. Pochoptila som však jedno, že šťastie si nosí každý sám vo svojom srdci a nezíska ho žiadnymi titulmi, čestnými uznaniami, či bohatstvom. Pokiaľ ide o mojich terajších kolegov, je to zvláštny pocit vrátiť sa po niekoľkých rokoch do tej istej školy, kde som predtým bola študentkou. Myslím si, že ich teší, že sa ich bývalý študent vrátil ako pedagóg. Snažia sa mi pomáhať, a to si veľmi cením. Teší ma aj to, že mnohí z nich sa vo svojej viere obrátili a uverili v Boha.

Keby si mala retrospektívne porovnať svoju strednú školu vtedy a teraz, liši sa spôsob výučby, vztahy na škole od toho dnešného?

Na strednú školu som chodila ešte pred rokom 1989. Každý z nás vie o aké obdobie išlo. Do školy sme nesmeli nosiť prívesky s vyobrazením Ježiša a Panny Márie. Vyplňovali sme dotazníky o svojom svetonázore. Chodili nám prednášať o vzniku života. Upozorňovali nás, že sa nemáme zúčastňovať Levočskej púte atď. Ale to všetko je už za nami a nikomu to nezazlievam, jednoducho sme žili v takej dobe. Myslím si však, že aj to bolo na niečo dobré, pretože vtedy sme sa pozornejšie a vnímavejšie zúčastňovali sv. omše. V dnešnej dobe máme plno možností, nikto nám nič nezakazuje a kostoly i napriek tomu zívajú prázdnnotou. Vtedy sme sa vyučovali na režim a dnes je to práca alebo mnohé iné povinnosti. Jedno, čo ma v škole potešilo, je zavedenie náboženstva ako vyučovacieho predmetu. Každým rokom sa na tento predmet prihlási čoraz viac študentov.

Máš pri svojej práci čas myslieť na Boha?

V práci myslím na Boha dosť často hlavne v súvislosti s tým, že moja práca je úzko spätá s ľuďmi. So žiakmi počas praxe navštievujeme nemocničné oddelenia, kde sa stýkam s množstvom chorých ľudí odkázaných na pomoc iných. A aj keby som chcela zabudnúť, tak nemôžem, pretože skoro na každom nočnom stolíku vidím položenú modlitebnú knižku alebo ruženec a to myslím osloví každého. Je úžasné sledovať, akú silu dáva Boh mnohým pacientom. Mnohí z nich vo svojom trápení neklesajú na duchu, práve naopak, svojou nádejou dokážu povzbudit nás zdravých.

Vo všetkých médiách sa v súvislosti so začiatkom roka 2000 často hovorí o prípravách na tento rok. Čo by si v tejto súvislosti priala sebe, svojim najbližším, farníkom a čitateľom časopisu Pokoj a dobro?

Sebe a svojmu najbližšiemu okoliu želám, aby sme pre Boha mali stále rezervované miesto vo svojom živote a nezabúdali na neho. Aby neboli v našich srdciach len cez sviatky, ale každodenne, snažme sa prijať jeden druhého takí, akí sme v skutočnosti, so všetkými svojimi chybami, bez akejkoľvek pretvárky. Časopisu Pokoj a dobro prajem do roku 2000 veľa nových nápadov a vnímaných čitateľov. Pevne verím, že ho aj po novom roku uvidíme vo svojich domácnostiach.

V Markušovciach sme sa s prosbou o poskytnutie rozhovoru obratili na **Ing. Jozefa Sendreja**. Výkonáva funkciu vedúceho kancelárie primátora mesta Spišská Nová Ves. Spolu s manželkou Eviou majú tri deti.

Čo znamená viera v Tvojom živote?

Ak by som to mal zhrnúť jedným slovom, použil by som výraz **veľa**. Ak to mám uviesť v charakteristických črtách, tak viera v Boha mi dáva základný životný smer, oporu v tăžkostíach a problémoch, orientáciu pri formovaní mojej osobnosti, rodiny a okolia a dodáva mi zdroj energie do každodenného života.

Aký je Tvoj názor na vzdelávanie dospelých v kostole /prednášky/?

O vzdelávaní dospelých v kostole som počul rôzne názory, napokon takáto otázka, podotýkam, že s ocenením snahy nášho duchovného otca práve v tejto oblasti, zaznela aj počas poslednej prednášky v rámci náboženskej výchovy, na ktorú bolo podľa mňa aj dobre logicky a argumentačne odpovedané. Som toho názoru, že na učenie cirkvi cez kázeň kňazov na sv. omši je dosť malý priestor na to, aby kňaz rozoberal myšlienky Sv. Písma, vysvetlil podobenstvá, uviedol príklady zo života a ešte popri tom rozoberal podrobne aj niektoré témy týkajúce sa uplatňovania kresťanských zásad a

kresťanskej morálky v dennom živote. Ja osobne si myslím, že nemala by sa oddelovať kresťanská morálka od morálky svetskej, lebo kresťania by mali kresťanskú morálku uplatňovať v každodennom - svetskem živote i keď viem, že to nie je vždy ľahké. Teda pokiaľ sa témy náboženského vzdelávania týkajú kresťanskej morálky, uplatňovania kresťanských zásad a všetkého z oblasti výchovy kresťana, myslím si, že náboženské vzdelávanie sa do kostola hodí. Ved' každá prednáška sa koná za účasti nášho duchovného otca a ten určite vie, čo do chrámu patrí a čo nie. Napokon, v koľkých kostoloch u nás i v zahraničí sa usporadúvajú organové koncerty pre verejnosť, sú otvorené na obhlíadku pre verejnosť a turistov. Myslím, že aj v tom je určitá forma spoznávania Boha.

Naposledy bola prednáška na tému "Svedectvo kresťana v diplomacii a politike". Tiež pracuješ v oblasti veci verejných, aké je teda Tvoje vyznanie?

Áno, pracujem v oblasti veci verejných, a preto ma aj táto téma veľmi zaujala. A aké je moje vyznanie k tejto téme? Kedže ide o kontakt s verejnosťou, nie iba s úzkym okruhom pracovníkov ako to býva vo výrobnej firme, snažím sa byť v prvom rade čestný a spravodlivý, aby som nesklamal dôveru verejnosti, a plniť si zodpovedne svoje pracovné povinnosti. Či sa mi to darí, to ponechám na zhodnotenie iným.

Aký máš názor na kresťanské aktivity vo farnosti, čo sa týka detí, mládeže, dospelých, staršej generácie? /návrhy, podnety, kritika, postrehy.../

Na kresťanských aktivitách v našej farnosti oceňujem hlavne to, že ako duchovní, tak aj lektori dokázali podchytiť hlavne mládež, na ktorú v dnešnej dobe čihajú rôzne nástrahy súčasného života ako sú napr. drogy, cigarety, alkohol, kriminalita a podobne. Kedže sám som otcom troch detí, som rád, že sa môžu zúčastňovať na takýchto aktivitách, o ktorých z rozprávania dojmov detí viem, že sú pre nich veľmi zaujímavé.

Má človek ako Ty, v zamestnaní, ktoré si vyžaduje maximálnu sústredenosť, vôbec čas myslieť počas dňa na Boha?

Je to veľmi zaujímavá, ale aj tăžká otázka, na ktorú sa nedá jednoznačne odpovedať, asi tak, ako na známu otázku "či slobodno platí" daň cisároví". Odpoviem teda tak, že človek i keď je považovaný za korunu tvorstva, je tvor nedokonalý a nedokáže robiť viacero činností, na ktoré by sa mohol plne sústrediť naraz. Je pravdou, že práca v zamestnaní si vyžaduje niekedy väčšiu, inokedy menšiu sústredenosť a taktiež rozjímanie o Bohu ako aj každá modlitba si vyžaduje pokoj a sústredenosť. I ja, ako každý iný, ráno modlitbou prosím Boha okrem iného aj o dar sily, rozumu a o jeho pomoc pri celodennej práci a pri náročných úlohách aj bezprostredne pred samotnou činnosťou. Ved' už naši predkovia vždy pred dôležitou prácou prosili Boha o pomoc v zmysle známeho výroku "máme je ľudské namáhanie, kde niet Božie požehnanie". A tak verím, že Boh je počas celého dňa aj pri plnení

náročných úloh pri mne, v mojom podvedomí a ja sa môžem maximálne sústrediť na pracovné povinnosti, za čo sa samozrejme po práci a na konci dňa podáujem.

Ktoré obdobie liturgického roka Ča najviac približuje a nabáda k prehľbeniu svojej viery?

Každé obdobie liturgického roka má v sebe hlbokú myšlienku na zamyslenie sa, prehodnotenie svojho vnútra a prehľbenie svojej viery. Mne osobne, možno ako väčšine z nás, z liturgického roka najviac imponuje vianočné obdobie s jeho oslavou príchodu nášho Spasiteľa s neodmysliteľnými koledami, radosťou, úprimnosťou a otvorenosťou ľudí, ako aj krásnou pestrou a ligotavou vianočnou výzdobou. Toto obdobie vnímam ako zanechanie niečoho starého a začatie čohosi nového a lepšieho. No na prehľbenie viery ma najviac nabáda obdobie pôstu a Veľkej noci s obsahom tejto časti liturgického roka, obetovania sa nášho výkupiteľa Pána Ježiša za všetok ľud na tejto Zemi a jeho zmŕtvychvstanie - víťazstvo nad smrťou, čím nám ľuďom bolo dokázané, že Boh je pánom života a smrti, čo nám má dať istotu viery v Boha v zmysle

slov Sv.Písma "Ja som vzkriesenie a život, kto verí vo miňa, bude žiť na veky."

Všade sa teraz hovorí o prípravách na jubilejný rok 2000. Čo by si poprial sebe, svojim najbližším a tiež farníkom a čitateľom nášho časopisu pri vykročení do tohto roku?

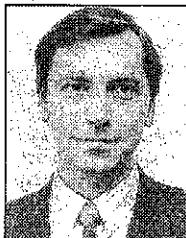
Rok 2000 je jubilejným rokom - milénium, ktorým sa zavŕší druhé tisícročie nášho "novoveku", čo pre nás kresťanov znamená nielen letopočet označujúci roky v plynutí času, ale predovšetkým dobu od príchodu Pána Ježiša na svet, pretrvávanie jeho učenia a kresťanskej viery.

Pri vykročení do tohto jubilejného roku želám farníkom a celému spoločenstvu veľa šťastia, zdravia, Božieho požehnania, pokoja a porozumenie v rodinách, aby ľudia boli k sebe milí, láskavejší, úprimnejší a aby všetkým sa podarilo dosiahnuť to, po čom najviac túžia. Redakčnej rade prajem veľa pracovných úspechov, aby časopis, ktorý vydáva, vnášal cez jeho stránky do domovov v našej farnosti to, čo má v názve - *Pokoj a dobro*.

Za rozhovory ďakujú MUDr. Krotká a M. Hodnická

AKTUÁLNA TÉMA

V nedeľu 3.10.1999 sa konala vo farskom kostole v Markušovciach ďalšia prednáška náboženského vzdelávania dospelých a mládeže. Tentoraz prednášal Ján Figel', štátny tajomník MZV SR na tému: "Kresťanské svedectvo v politike a diplomacii."

Ján Figel' sa narodil 20.1.1960 vo Vranove nad Topľou. Vyštudoval Technickú univerzitu v Košiciach. Pracoval ako výskumný a vývojový pracovník v oblasti výkonovej elektroniky. Bol poslancom NR SR. Je ženatý má tri dcéry a syna.

Som rada, že po prednáške si našiel čas na krátky rozhovor.

1. Ako ste sa dostali k viere, k náboženstvu?

Samozrejme od rodičov. Po starom otcovi a otcovi som zdedil i to, že som bol kurátorom vo farnosti. Sám prechádzam otázkami viery tak často, ako prichádzam do kontaktu s konkrétnymi problémami života. Človek sa musí prepracovať k vlastnému poňatiu viery. Nestačí len dedičstvo.

2. Myslite si, že bolí veriaci v minulosti iní, ako sú dnes?

Asi áno, aj keď minulosť je široký pojem. Myslím, že generácie pred nami boli pokornejšie a odovzdanejšie. Dnešný svet je viac dynamický, je oveľa väčšou výzvou pre človeka z hľadiska jeho orientácie, než boli minulé desaťročia. Napríklad počas komunizmu bolo jednoduchšie zorientovať sa, kde je pravda, Dnes je sloboda, situácia je lepšia, ale z hľadiska orientácie človeka a spoločnosti komplikovannejšia.

3. Čo by podľa Vás malo charakterizovať človeka 21. storočia?

Láska nadovšetko. Je zároveň aj najlepším nástrojom a zmyslom nášho snaženia, pretože nás vedie k Bohu i k ľuďom okolo nás.

4. Čo čitate radi, Váš oblúbený autor?

Históriu a duchovné diela. Paul Johnson (britský historik), Michel Quoist. Škoda, že mám málo času na čítanie, a preto čítam kratšie dielka.

5. Vlastnosti, ktoré si vážite u ľudí a prečo? Ktoré nie? Čo chýba dnešným medzi ľudským vzťahom?

Z kladných vlastností je to úprimnosť a ľudskosť. V mojich očiach je svätosť v určitom zmysle dokonalosť resp. plnosť ľudskosti. Nepáči sa mi ľudská falosť – pretvárka a /dlhé zamyslenie/ nenávist. V medziľudských vzťahoch chýba úprimnosť a tolerancia.

6. Oblúbené obdobie liturgického roka?

Advent a Vianoce. Hlbšie si uvedomujem, že každý človek prežíva sám vo svojom živote jeden dlhý advent, čakanie na vytúžené stretnutie.

7. Máte radi nejaký kút Slovenska, prečo?

Zemplín. Odtiaľ pochádzam a vyrastal som tam. Ale všetky oblasti majú čosi špecifické – Spiš, Orava, Šariš... Dobre je tam, kde sú dobrí ľudia.

8. Na čo by sme nemali zabúdať pri vstupe do nového milenia?

Na zmysel letopočtu, podľa KOHO ho počítame. Zmysel Kristovho posolstva nám vytvorí odkaz pre ďalšie storočia.

9. Kde plánujete privítať rok 2000?

Kdekolvek v kruhu svojich najbližších. Ale pravdepodobne doma.

10. Odkaz pre farníkov a čitateľov občasníka Pokoj a dobro:

Aby mali dostatok síl a porozumenia budovať jednotu v úsilí o spravodlivý život v Markušovciach, na Spiši, na Slovensku, v Európe. A nech si vážia, že majú dobrého kňaza.

Všetko najlepšie čitateľom

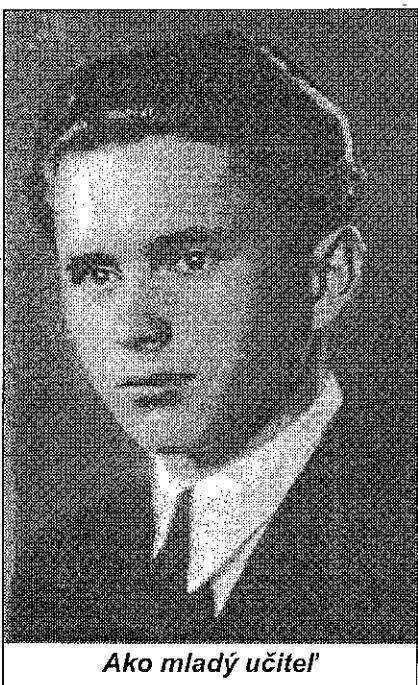
Pokoja a DOBRA, hlavne rovnostnej,
pravý pokoj a spoločné dobro

Žela

Ján Figel'

Za rozhovor ďakuje Monika Hodnická

František Hamráček

Ako mladý učiteľ

Pán dekan František Hamráček pochádzal z Tepličky nad Hornádom, kde sa narodil 20. júla 1927, ako najmladší zo štyroch detí z rodiny drobných roľníkov. Ako trinásťročný prežil bolesť nad stratou svojej dobrej matky. Vtedy študoval na nižšej strednej škole v Spišskej Novej Vsi. Po jej skončení pokračoval v štúdiach na učiteľskej

akadémii, ktorú skončil maturitou a nastúpil na miesto učiteľa. Ako učiteľ pôsobil štyri roky, následne absolvoval základnú vojenskú službu, z ktorej sa už k svojmu pôvodnému povolaniu nevrátil, ale odišiel na bohosloveckú fakultu do Bratislavu, kde študoval za Rožňavskú diecézu. Bohoslovecké štúdia ukončil v roku 1955. Sviatost kňazstva prijal 12. júna 1955 v Bratislave a primičnú sv. omšu slávil o päť dní neskôr – 19. júna vo svojom rodisku. Následne verne a oddane slúžil na viacerých miestach Rožňavskej diecézy. Začal ako kaplán v Lučenci, pokračoval v Biskupiciach, Rimavskej Sobote, Gelnici, Rožňave. V roku 1973 bol vymenovaný za dekana v Krompachoch. Jeho posledným pôsobiskom bola farnosť Žakarovce.

V kruhu najbližších (sestra Mária je druhá zľava)

Božieho služobníka Františka Hamráčka si Pán života a smrti povolal k sebe dňa 12. augusta 1993. Pohrebné obrady sa uskutočnili dňa 16. augusta 1993 v Žakarovciach a jeho rodisku v Tepličke nad Hornádom, kde bolo jeho telo na miestnom cintoríne uložené na dočasný odpočinok. Sestra pána dekana pani Mária Hamráková, rod.

Ako bohoslovec s otcom Jurajom

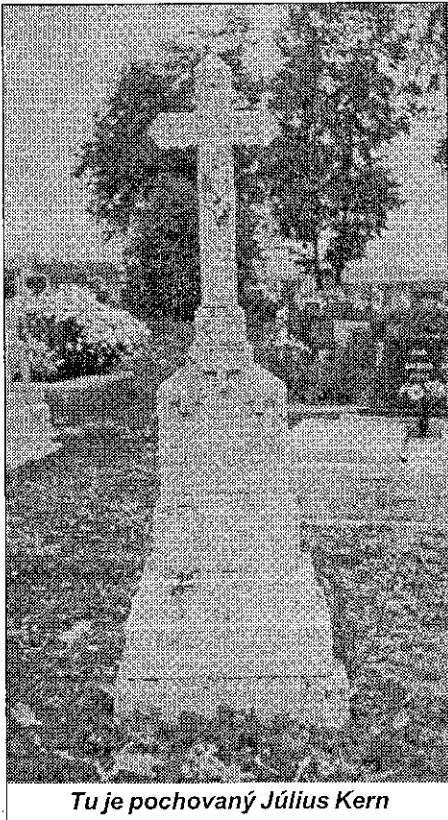
Hamráčková, ktorá doteraz býva v Tepličke, si veľmi dobre a s láskou spomína na svojho brata kňaza. Na moju otázku, kedy sa jej brat rozhadol stať sa kňazom, odpovedala, že to bolo v čase, keď navštievoval učiteľskú akadémiu v Spišskej Novej Vsi. Pán farár Ján Skrak ho v tom povzbudzoval, aby si len školu dokončil, urobil maturitu a potom sa uvidí. Po maturite sa prihlásil na teologické štúdium za Rožňavskú diecézu, čo bolo na radu pána farára. Brat – hovorí pani Hamráková – bol veľmi dobrej povahy a veľmi dobre sme spolu vychádzali. Ved', ked' nám zomrela mámka, ja som mala pätnásť rokov a brat trinásť. I táto udalosť nás veľmi zblížila, čo nám vydržalo celý život. Rodičov sme mali veľmi nábožných. Matka Mária, rodená Tekáčová, zomrela vo veku 47 rokov. Aj otec Juraj bol nábožným človekom. Hned ráno, keď vstával, si pokľakol a pomodlil sa, zdôverila sa pani Hamráková. Treba už len dodať, kiež by bolo v Tepličke čím viac nábožných mužov a otcov.

Mgr. Ľuboš Šípoš

Pri príležitosti spomienky na zosnulých pripomíname našim veriacim kňazské hroby na markušovskom cintoríne, aby ste sa pri nich pristavili a nezabudli sa pomodiť za spásu duše tých kňazov, ktorí tu pôsobili alebo odišiel pochádzali. V Markušovciach na cintoríne odpočívajú títo kňazi: Mons. ThDr. Štefan Faith (o ľom

Kňazské hroby na našich cintorínoch

sme písali v predchádzajúcom čísle), Július Kern, Pavol Dobranský, Eugen Puhalia. Na markušovskom cintoríne očakávajú deň vzkriesenia aj dva bohoslovci: Michal Mikolaj a Jonáš Pačnár. V Tepličke na cintoríne sú pochovaní kňazi František Jasečko, František Hamráček a Ján Skrak. Odpočinutie večné daj im Pane.

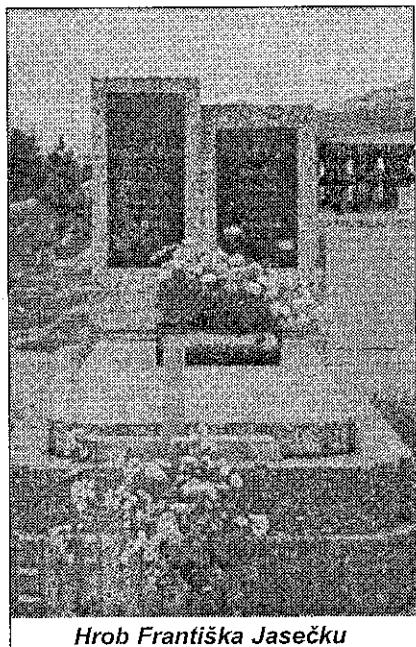

Tu je pochovaný Július Kern

JÚLIUS KERN. Narodil sa 8. 1. 1859 v Novom meste pod Šiatrom. Teologické štúdia absolvoval v Sp. Kapitule a vysvätený za kňaza bol 24.6.1881. Najprv pracoval v Biskupskej kúrii na Kapitule. Od 21.1.1885 bol farárom v Markušovciach. Od 13.3.1909 bol opäť farárom v Sp. Novej Vsi. 18.9.1917 sa stal Spišským kanonikom. Zomrel 11. 5.1927 v Gánovských kúpeľoch. Pochovaný je v Markušovciach, kde sú pochovaní aj jeho rodičia. **EUGEN PUHALIA.** Narodil sa 20. 9. 1888 v Sp. Podhradí. Za kňaza bol vysvätený 25.6.1912. Kaplánom bol v Liptovskej Lužnej, od 15.7.1913 bol správcom farnosti v Hubovej na Liptove. Od 4.12.1918 bol kaplánom v Sp. Belej, od 8.10.1920 bol kaplánom v Sp. Novej Vsi. V roku 1923 sa stal správcom farnosti Markušovce. Zomrel 11. 8.1932. Pochovaný je v Markušovciach, kde sú pochovaní aj jeho rodičia. **PAVOL DOBRANSKÝ.** Narodil sa 14.3. 1922 v Markušovciach. Za kňaza bol vysvätený 9.6.1946. Ako kaplán pôsobil v Dolnom Smokovci, Ľubici a Lokci. Od roku 1954 bol kaplánom v Levoči. V roku 1958 sa stal správcom farnosti Hrabušice, odkiaľ 1.10.1984 odišiel do dôchodku.

Zomrel v Levoči 5.7.1986. Pochovaný bol 8.7.1986 v Markušovciach. **JONÁŠ PAČNÁR.** Narodil sa 8.12. 1942 v Markušovciach. Na jar roku 1960 si podal prihlášku na Bohosloveckú fakultu do Bratislavu. Bol prijatý, avšak do seminára už nenastúpil. 24. 8.1960 zomrel na následky nehody, ktorá sa mu stala počas letnej brigády v Rudňanoch. Pochovaný bol 26.8.1960 v Markušovciach. **MICHAL MIKOLAJ.** Narodil sa v roku 1899 Markušovciach. Štyri roky študoval na Bohosloveckej fakulte. Počas štúdií ochorel na tuberkulózu. Zomrel 27.5.1923 a

pochovaný bol 29.5.1923 v Markušovciach. Pochoval ho Jozef Vojtíček, vtedajší generálny vikár. **FRANTIŠEK JASEČKO.** Narodil sa 7.4. 1929 v Tepličke. Teologické štúdia absolvoval v Bratislave a vysvätený za kňaza bol 12.6.1955. 1.7.1955 sa stal ceremonárom Biskupského úradu v Rožňave. Od roku 1956 do roku 1960 pôsobil ako kaplán v Hodejove, Zvolene a Žarnovici. V roku 1960 sa stal správcom farnosti Muránska Huta. Od roku 1964 pôsobil ako správca farnosti Poľanovciach. Od roku 1972 bol správcom farnosti v Tulčíku pri Prešove a od roku 1976 pôsobil ako správca farnosti v Štitníku. Zomrel 4.3.1976 v Domove dôchodcov v Pezinku. Pochovaný je v Tepličke. **Ján SKRAK.** Narodil sa 28. 6. 1902 v Krompachoch. Vysvätený za kňaza bol 11.9.1927. Ako kaplán pôsobil v Sp. Hrhove. Od 1.8.1928 pôsobil ako správca farnosti Liptovský Ondrej. 8.2.1940 sa stal správcom farnosti Markušovce, odkiaľ 1.7.1981 odišiel do dôchodku. Zomrel 18. 8.1988 v Tepličke, kde je aj pochovaný. **FRANTIŠEK HAMRÁČEK.** Narodil sa 20. 7. 1927 v Tepličke. Vysvätený za kňaza bol 12.6.1955 v Bratislave. Ako kaplán pôsobil v Lučenci, Biskupiciach, Rimavskej Sobote, Gelnici, Rožňave. V roku 1973 sa stal dekanom v Krompachoch. Posledným pôsobiskom bola farnosť Žakarovce, kde zomrel 12.8.1993. Pochovaný je v Tepličke.

Hrob Františka Jasečku

Tu odpočíva Eugen Puhalia

Hrob pána farára Skraka v Tepličke

Za pánom Marcinčákom

Pán života a smrti dňa 24.10.1999 povolal do večnosti kostolníka filiálneho kostola

v Tepličke pána Štefana Marcinčáka. Narodil sa v Tepličke 21.1.1937. Po skončení základnej školy sa vyučil za pánskeho krajčíra a v roku 1960 sa oženil s Helenou Lačnou, s ktorou mal tri dcéry: Alenu, Vlastu (zomrela ako dieťa) a Máriu. Pred odchodom do invalidného dôchodku pracoval v depe na železnici v Spišskej Novej Vsi ako pomocník rušňovodiča. V roku 1996 sa stal kostolníkom v Tepličke a v roku 1997 členom Hospodárskej rady filiálky Teplička. Zomrel zaopatrený sviatostami. Nech dobrotvív Pán Boh mu do večného odpočinutia. V stredu 27.10.1999 ho pochoval pán farár Duda za prítomnosti pána kaplana Šipoša. Kázeň povedal bývalý markušovský farár Milan Hvizdoš.

Noví mimoriadni rozdávateľia sv. prijímania

Dekrétom spišského diecézneho biskupa Dr. Františka Tondru z 22.10.1999 sa stali Peter Hamrák, Lukáš Sečka a Jozef Súkeník mimoriadnymi rozdávateľmi sv. prijímania v našej farnosti. Prinášame ich krátke životné profily.

Jozef Súkeník. Narodil sa 12.10.1985 v Levoči rodičom Jozefovi a Anne, rod. Hamrákovej. Obidvaja rodičia pochádzajú z Markušoviec.

Hamrák pochádzal z Markušoviec, matka Agnesa, rod. Hamráčková, je rodáčka z Tepličky. Otec mu zomrel 6.12.1980. Po ukončení štúdia na Gymnáziu sv. Františka Assiského v Levoči pokračuje v štúdiu na Fakulte elektrotechniky a informatiky TU v Košiciach.

Pokrstený bol v Markušovciach. Je žiakom ôsmeho ročníka Základnej školy v Markušovciach. Po skončení ZŠ chce pokračovať v štúdiu na Gymnáziu sv. Františka Assiského v Levoči.

Pokrstený bol v Markušovciach. Navštěvoval ZŠ v Markušovciach, od siedmej triedy však navštěvuje ZŠ sv. Cyrila a Metoda v Spišskej Novej Vsi. V súčasnosti je v deviatom ročníku. Po jeho ukončení by chcel pokračovať v štúdiu na Gymnáziu sv. Františka Assiského v Levoči.

Peter Hamrák. Narodil sa 19.2.1979 v Sp. Novej Vsi. Pokrstený bol v Tepličke 4. marca 1979 a krstil ho vtedajší markušovský farár Ján Skrak. Otec Cyril

Vyberáme z listov

MUDr. Jana Víznerová – redaktorka/mesačníka kežmarských katolíkov "Cesta" nám píše: "Ždiečzy sa mi dostáva do rúk par časopisov. Vaš patrí k najlepším. Veľmi sa mi páči Váš časopis. Články sú zo života. Mapujú život farnosti. Ľudiek sa vela dozvie o tom, čo sa u Vás udialo. Názov Farský klebetník je výborný. Aj strana pre deti je vydarená. Snáď, čo sa týka grafickej úpravy, tak v tejto veci máte i Vy ešte priestor k rastu."

"Pouslujujem sa pozn. redakcie!

Spríaznenie duše to tiahá k sebe..

Dňa 9.9.1999 jednotá dôchodcov v Markušovciach usporiadala výlet do Českej republiky. Prvou zastávkou bol Velichrad, kde havštiavili baziliku sv. Cyrila a Metoda. Dátsou zastávkou bol Hostín, odkiaľ po obhlidke chrámu a modlitebách sa vydali na cestu do dediny Vracov, kde teraz pôsobí bývalý kaplna nasej farnosti Mgr. Anton Kasan. Po srdečnom zvítaní nasledovala a prehliadka kostola. Odjazd už nasledovala cesta domov. Prispevok zaslala p. Augustína Kravecová.

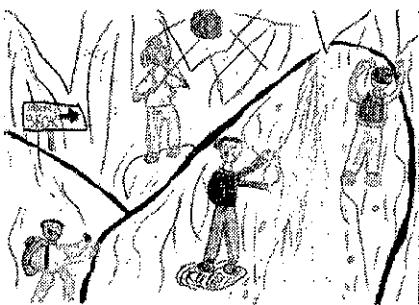
Napsal nám aj pán diákom Milan Ferencik, za čo mu dakujeime.

Pani Alena Kočiová z Tepličky poslala blahoželanie p. farárovi Dúdovi a p. kaplánovi Kasanovi k narodeninám / redakčná rada sa ku gratulácii príprája/.

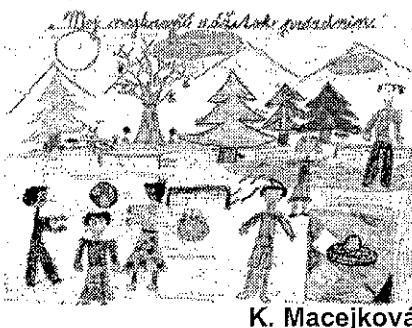
Milé deti!

Hoci škola už beží naplno a tiež jeseň nám prináša i menej pekné počasie, isto si rady zaspomínate na chvíle a zážitky z letných prázdnin. V minulom čísle nášho občasníka sme Vás poprosili, aby ste nám zasielali do redakcie správne vylúštenie tajničiek a tiež písaný alebo kreslený prázdninový zážitok.

Chceme Vám všetkým, ktorí ste nám napísali a nakreslili, podakovať. Bolo to ozaj ľažké pre celú redakčnú radu vybrať tie najkrajšie práce. Ceníme si príspevok každého. Prečas však vyberáme niektoré, ktoré sa nám najviac páčili. Dúfam, že budú povzbudením aj pre tie deti, ktoré nám ešte nenapísali.

Daniela Hudáková

K. Macejková

Moje zážitky z prázdnin

Cez prázdniny som bol s mamkou, tatkom, babičkou a dedkom v Taliansku. Išli sme k moru, ale aj pozrieť si pamiatky.

Boli sme aj v chráme sv. Petra a z kupoly som videl celý Rím. Bol to krásny pohľad. Bol som sklamany, pretože som chcel vidieť svätého Otca a ten bol práve v tom čase na dovolenke. Navštívili sme aj San Maríno. Je to najmenší štát, ale druhé najbohatšie mesto. Keď sme sa vracali domov, zastavili sme sa v Benátkach. Toto mesto je postavené na vode. Namiesto áut, autobusov a električiek tu plávali lodky a veľké lode. Na námestí sv. Marka bolo veľmi veľa holubov. Mamka mi kúpila proso. Jeden holub mi vyletel na ruku a zobkal mi z nej.

Martin Sakmár

Co ti je Olinka?

Prečo si dnes taká smutná?

Vieš, ... chcem byť šťastná, ale neviem ako. Chcem sa tešiť, ale neviem z čoho. Chcem byť dobrá, ale ...

Počúvaj, čo hovorí Ježiš: "Buďte dobrí, veselí, nie však zlí."

Ale, čo ak nazostím, či urazím niekoho? Čo ak sa mi nedarí tak, ako ja chcem?

Príd' pred Ježiša v bohostánku a povedz mu: "Pane, tu ma máš takú, aká som a urob ma takou, akou ma chceš mať!" Zlož Ježišovi všetky bolesti, trápenia a smútok k nohám. Potom uvidíš ten zázrak!

No dobre, a to je všetko?

Pamätaj si – dávať a obetovať sa iným je najväčším šťastlím a radosťou človeka.

Komu však?

Rodičom, starým, chorým, trpiacim, opusteným, odstrkovaným kamarátom, či slabým spolužiakom. A vždy z lásky k Ježišovi a Márii.

Už tomu rozumiem! A potom budem šťastná a veselá, lebo Ježiš bude v mojom srdci.

Áno, ved' On zomrel za naše hriechy, vstal zmŕtvych a stále žije medzi nami.

Čo sú to prázdniny

Co sú to prázdniny ?
Sú to odpocinku dňa chvíle.
Keď sme spolu s blíznymi
od školy dňa milie.

Je to člapkanie vo vode,
na teplých kúpaliskach.
Cístanovanie v prírode,
keď sa tešíš na teplo jedlo
v miskách.

Písem vám dnes
z prázdnin spomienky.
Spomienky na hustý les,
na lesklé kamienky.

Obdivovať krásy prírody
je našou úlohou.
S radostou skočiť do vody,
slniť pod hviezdou oblohou.

Mirka Janičková

Martina Siváčková

Myslím na to:

Aký rozsiahly je vesmír ... Cez okno vidím oblohu, rozmýšľam pri tom o Bohu. Mesiacik ticho hovorí: Krajšie ma veru nikto nestvorí".

A ráno sa slniečko usmeje, až m srdiečko pookreje. Ó, aký dobrý a veľký je nás Boh. Všade vidím Jeho lásky znaky, preto mu zo srdca vzdávam vdák.

Dakujem Ti, Bože, za slnka jas, za kvapku dažďa, či sneh, zimný čas, vďaka aj za strávený deň i za krásu prírody, ktorú vidieť smiem, vďaka Ti za každý deň.

Dakujem Ti, Pane, za rodičov, súrodencov, i kamarátov, za všetky sestry – bratov. Daj, aby sme ďalej poznali, vrúcnejšie milovali a vernejšie Ti slúžili.

Alena Kočišová